

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**LEGISLAȚIA UNOR STATE
MEMBRE ALE UE CU PRIVIRE
LA POLITICILE DE DATE
DESCHISE (Open Data)**

studiu documentar

februarie 2025

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților. Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă. Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

<http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2021>

Documentare și sinteză: Aurora Trănescu

consilier parlamentar, Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București

Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070

E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

INTRODUCERE	4
DANEMARCA.....	9
FRANȚA	12
GERMANIA.....	16
IRLANDA	19
ITALIA.....	21
OLANDA.....	23
POLONIA.....	25
ROMÂNIA	28
SPANIA.....	30
SUEDIA.....	32
WEBOGRAFIE	36

INTRODUCERE

Termenul „date deschise” se referă la date lizibile automat și accesibile publicului, reutilizabile și, în mod ideal, nemodificate, care sunt furnizate gratuit publicului.

Disponibilitatea îmbunătățită a datelor deschide un potențial încă insuficient exploatat pentru industrie și societate. Publicarea și reutilizarea datelor guvernamentale deschise sunt importante în a permite participarea și formarea opiniilor într-o democrație puternică și activă întrucât le permite cetățenilor să înțeleagă mai bine baza procesului decizional politic și să participe activ la proiectele importante pentru comunitate - cum ar fi în cazul proiectelor de transport, de comunicații, reforme structurale etc.

Politica UE privind datele deschise reprezintă un cadru de reglementare al accesibilității, reutilizării și partajării datelor din sectorul public în cadrul Uniunii Europene. Scopul este de a promova transparența, inovarea și creșterea economică prin punerea la dispoziția persoanelor fizice, a întreprinderilor și a cercetătorilor a datelor deținute de administrația publică.

Principalele componente ale politicii UE privind datele deschise sunt:

1. Directiva privind datele deschise (2019/1024) care a înlocuit Directiva privind informațiile din sectorul public (PSI) solicită organismelor din sectorul public și întreprinderilor de stat să își pună datele la dispoziție în mod deschis. Aceasta a introdus conceptul de seturi de date de mare valoare (HVD) care trebuie să fie disponibile gratuit, în format lizibil automat și prin API-uri.

2. Seturile de date de mare valoare (HVD) - UE a identificat șase categorii-cheie de date disponibile publicului care ar trebui să fie prioritizate:

- date geospațiale (hărți, adrese, registre funciare);
- observarea Pământului și Mediul (climă, calitatea aerului, vreme);
- transport (date privind traficul, rute de transport public);
- companii și proprietatea companiilor (registre de întreprinderi);
- statistică (date economice, sociale și demografice);
- date privind mobilitatea (trafic, mobilitate urbană).

3. Cadrul privind guvernanta datelor (DGA) - [Regulamentul \(UE\) 2022/868 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind guvernanta datelor la nivel european și de modificare a Regulamentului \(UE\) 2018/1724](#)

Acesta stabilește norme pentru schimbul de date între entitățile publice și private, încurajează crearea de intermediari de date (părți terțe de încredere care să faciliteze schimburile de date), sprijină dezvoltarea spațiilor europene de date (centre de date sectoriale specifice pentru sănătate, energie, mobilitate etc.).

4. [Strategia europeană privind datele \(2020\)](#) vizează crearea unei piețe europene unice a datelor, încurajează accesul liber la datele științifice (aliniat cu Orizont Europa), promovează infrastructura europeană suverană de cloud.

5. Portalul de date deschise al UE <https://data.europa.eu> este platforma centrală pentru accesarea seturilor de date de la instituțiile, agențiile și statele membre ale UE.

[Directiva \(UE\) 2019/1024 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public](#) este cel mai important document în cadrul politicii UE care:

- stabilește cadrul juridic pentru reutilizarea informațiilor din sectorul public, cum ar fi informațiile geografice, cadastrale, statistice sau juridice deținute de organismele din sectorul public sau de întreprinderile publice, precum și a datelor de cercetare finanțate din fonduri publice.
- urmărește să stimuleze potențialul socio-economic al informațiilor din sectorul public, de exemplu prin facilitarea accesului la acestea pentru întreprinderile nou-înființate și întreprinderile mici și mijlocii, prin creșterea ofertei de date dinamice și seturi de date cu un impact economic deosebit de ridicat și prin promovarea concurenței și a transparenței pe piața informațiilor.

Actul face parte dintr-un pachet de măsuri menite să consolideze economia datelor a Uniunii Europene (UE), inclusiv în ce privește dezvoltarea inteligenței artificiale. Denumită și „directiva privind datele deschise”, abrogă Directiva 2003/98/CE și Directiva 2013/37/UE începând cu 17 iulie 2021. Directiva se bazează pe principiul general conform căruia datele publice și cele finanțate din fonduri publice ar trebui să poată fi reutilizate în scopuri comerciale sau necomerciale.

Organismele din sectorul public și întreprinderile publice trebuie să își pună la dispoziție documentele în orice format sau limbă preexistente și, după caz, prin mijloace electronice, în **formate deschise, lizibile automat, accesibile, reperabile și reutilizabile**¹, completate cu metadatele lor.

¹ Termeni cheie, definiții:

- Reutilizare - Utilizarea, de către persoane fizice sau juridice, a documentelor deținute de organismele din sectorul public sau de întreprinderile publice.
- Organism din sectorul public - Statul, autoritățile regionale sau locale, organismele de drept public sau asociațiile formate de astfel de autorități, sau organismele de drept public.
- Întreprindere publică - Orice întreprindere asupra căreia organismele din sectorul public au o influență dominantă prin intermediul proprietății, al participării financiare sau al normelor care o guvernează; acestea includ cele care acționează în calitate de operatori publici de transport rutier sau feroviar de călători, de transportatori aerieni și de armatori din UE care îndeplinesc obligații de serviciu public.
- Date dinamice - Documente în formă digitală, supuse unor actualizări frecvente sau în timp real din cauza volatilității sau a obsolescenței lor rapide ; de obicei, date generate de senzori.
- Format deschis (date deschise) - Un format de fișier care este independent de platformă și pus la dispoziția publicului fără nicio restricție care să împiedice reutilizarea documentelor.

Modalități practice de reutilizare:

- Organismele din sectorul public trebuie să proceseze cererile de reutilizare a documentelor, prin mijloace electronice, dacă este cazul, punându-le la dispoziție într-un termen rezonabil.
- De asemenea, acestea trebuie să ia măsurile necesare pentru a **facilita căutarea și descoperirea online** a documentelor pe care le păstrează.
- Statele membre ale UE trebuie, de asemenea, să **faciliteze reutilizarea efectivă a documentelor**, în special prin furnizarea de informații privind drepturile prevăzute în directivă și prin oferirea de asistență și îndrumare.

Datele dinamice trebuie să fie disponibile pentru reutilizare imediat după colectare prin intermediul unei interfețe de programare a aplicațiilor și, dacă este cazul, ca descărcare în bloc.

Statele membre trebuie să adopte politici și să ia măsuri pentru ca datele de cercetare finanțate din fonduri publice să fie disponibile în mod deschis, conform principiului „open by default”, și să sprijine diseminarea datelor de cercetare care să poată fi găsite, accesate, interoperabile și reutilizate (principiul FAIR).

Preocupările legate de drepturile de proprietate intelectuală, protecția și confidențialitatea datelor cu caracter personal, securitate și interese comerciale legitime trebuie luate în considerare în conformitate cu principiul „cât mai deschis posibil, închis cât e necesar”. Datele de cercetare finanțate din fonduri publice pot fi reutilizate în scopuri comerciale sau necomerciale în cazurile în care acestea sunt deja puse la dispoziția publicului prin intermediul surselor instituționale sau tematice.

Reutilizarea documentelor este deschisă tuturor și orice condiții de reutilizare aplicabile ar trebui să fie nediscriminatorii.

Ca regulă generală, acordurile dintre organismele din sectorul public sau întreprinderile publice care dețin documentele și terți nu pot acorda drepturi exclusive. În cazurile limitate și strict definite în care directiva permite astfel de acorduri, valabilitatea acestora este supusă unei revizuii periodice și se aplică cerințe speciale de transparență.

Documentele a căror reutilizare este asociată cu beneficii socio-economice semnificative ar trebui să fie puse la dispoziție în condiții de reutilizare deosebit de favorabile. Prin urmare, directiva a obligat Comisia Europeană să adopte o listă de seturi de date de mare valoare care ar trebui să fie puse la dispoziție gratuit, în formate care pot fi citite automat, prin interfețe de programare a aplicațiilor și, după caz, sub formă de descărcări masive. Seturile de date au fost selectate din cadrul a șase categorii tematice stabilite în anexa I a directivei:

- geospațial;
- observarea pământului și mediu;
- meteorologice;
- statistici;
- întreprinderi și proprietatea întreprinderilor;

- mobilitate.

În plus, noi categorii tematice pot fi adăugate de către Comisie prin intermediul unui act delegat. În consecință, actul de punere în aplicare, Regulamentul (UE) 2023/138, stabilește o listă de seturi de date specifice de mare valoare și modalitățile de publicare și reutilizare a acestora.

Taxarea

Reutilizarea documentelor ar trebui să fie gratuită. Cu toate acestea, costurile marginale suportate pentru reproducerea și difuzarea documentelor, anonimizarea datelor cu caracter personal și protejarea informațiilor comerciale confidențiale pot fi recuperate.

Cu titlu de excepție, instituțiile culturale, întreprinderile publice și unele organisme din sectorul public care îndeplinesc cerințele prevăzute la articolul 6 alineatul (2) pot percepe taxe mai mari pentru a recupera costurile eligibile.

Directiva nu se aplică:

- documentelor pentru care terțe părți dețin drepturi de proprietate intelectuală;
- documentelor la care accesul este exclus sau restricționat de un regim național de acces sau din motive de protecție a infrastructurilor critice sensibile;
- documentelor a căror furnizare nu intră în sfera de aplicare a misiunii publice a unui organism din sectorul public sau nu intră în sfera de aplicare a prestării de servicii de interes general a unei întreprinderi publice;
- documentele deținute de întreprinderile publice care sunt legate de activități direct expuse concurenței și, prin urmare, nu fac obiectul normelor privind achizițiile publice în temeiul articolului 34 din Directiva 2014/25/UE (a se vedea rezumatul);
- alte documente menționate la articolul 1 alineatul (2) din directivă.

Directiva a avut termen de transpunere în legislația națională până la 17 iulie 2021².

Directiva UE 2019/1024 a fost transpusă de statele membre în legislația națională. Transpunerea s-a realizat fie adaptând legi existente privind informația publică prin adăugare de prevederi, fie prin emiterea unei noi legi ca atare. În țările cu tradiție în privința transparenței administrative, existau chiar mai multe legi sau acte normative care conțineau

² Pentru informații suplimentare, a se vedea:

- [Open data](#) (European Commission)
- [From the Public Sector Information \(PSI\) Directive to the Open Data Directive](#) (European Commission)
- [Facts and figures for open research data](#) (European Commission)
- [Non-legislative measures to facilitate reuse](#) (European Commission)
- [EU Open Data Portal](#).

prevederi privind disponibilitatea datelor; în aceste state, actele normative respective au fost modificate, rezultatul fiind că transpunerea prevederilor se regasește în mai multe acte normative. Deseori, în legea privind liberul acces la informațiile de interes public³ s-au introdus noi articole.

Se pot observa în textul actelor normative variații în ceea ce privește accentul pus mai mult pe drepturile de acces ori extensia textelor privind excepțiile, taxele și restricțiile. Acestea se datorează cel mai probabil experienței și culturii administrative locale.

Prin [Regulamentul de punere în aplicare \(UE\) 2023/138 AL COMISIEI din 21 decembrie 2022 de stabilire a unei liste de seturi de date cu valoare ridicată specifice și a modalităților de publicare și reutilizare a acestora](#) care a intrat în vigoare în ianuarie 2024, Comisia a cautat să sporească disponibilitatea datelor pentru utilizare și să stabilească norme cu privire la cine și ce date poate accesa și folosi și la scopurile pentru care poate face acest lucru, în toate sectoarele economice din UE. Se preconizează că noile norme vor genera, până în 2028, un PIB suplimentar de 270 de miliarde EUR pentru statele membre ale UE, datorită soluționării unor aspecte juridice, economice și tehnice care conduc la utilizarea insuficientă a datelor.

Conform comisiei, consumatorii și întreprinderile generează date prin utilizarea de produse și servicii. Grație directivei privind datele, acestea vor beneficia de:

- prețuri mai mici pentru serviciile post-vânzare și pentru repararea obiectelor conectate
- noi oportunități de utilizare a serviciilor care se bazează pe accesul la aceste date
- un acces mai bun la datele colectate sau produse de dispozitive.
- noi garanții împotriva transferurilor ilegale de date
- costuri reduse la transferul de date către un alt furnizor de servicii de cloud

Exemple de utilizare industrială și comercială a datelor:

- Motoarele cu reacție care conțin mii de senzori colectează și transmit înapoi datele pentru a asigura o funcționare eficientă.
- Parcurile eoliene folosesc date industriale pentru a reduce impactul vizual și a optimiza producția de energie eoliană.
- Navigația care utilizează măsuri de evitare a traficului în timp real poate economisi până la 730 de milioane de ore, ceea ce înseamnă economii cu forța de muncă de până la 20 de miliarde EUR.
- Notificarea în timp real a întârzierilor trenurilor poate conduce la economisirea a 27 de milioane de ore de lucru, ceea ce înseamnă economii de 740 de milioane EUR cu costurile forței de muncă.

³ Echivalentul **Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public** din România.

[Inventarul de date deschise \(ODIN\)](#) este o evaluare globală de pe lângă ONU, care măsoară gradul în care oficiile naționale de statistică (ONS) publică date deschise. Acesta este elaborat de [Open Data Watch \(ODW\)](#)⁴ și evaluează disponibilitatea, deschiderea și accesibilitatea datelor guvernamentale oficiale, în special în sectoare-cheie precum economia, demografia și mediul. The Open Data Inventory (ODIN) evaluează acoperirea și deschiderea statisticilor oficiale pentru a identifica lacunele, a promova politicile privind datele deschise, a îmbunătăți accesul și a încuraja dialogul dintre birourile naționale de statistică (BNS) și utilizatorii de date. [Raportul ODIN 2022/23](#) acoperă 195 de țări.

ASPECTE COMPARATIVE

DANEMARCA

Danemarca pune la dispoziția cetățenilor și a întreprinderilor mai multe soluții de acces la servicii publice digitale, la date și informații disponibile publicului. Poșta digitală este unul dintre principalele canale de comunicare cu autoritățile publice daneze. Acesta poate fi accesat prin intermediul principalului portal național pentru cetățeni, www.Borger.dk, unde danezii pot găsi informații despre sectorul public și pot accesa diferite servicii digitale. Portalul a fost lansat în 2007, dar în 2023 guvernul a lucrat pentru a îmbunătăți una dintre pagini, My Overview (Mit Overblik). Această pagină oferă persoanelor o imagine de ansamblu cuprinzătoare și personalizată a celor mai importante informații despre ei și serviciile relevante, inclusiv impozitele, pensiile, sănătatea, burse pentru studenți și locuințe. În 2023, Danemarca a colectat noi date și a studiat modalități de actualizare a caracteristicilor paginii. În 2024 și 2025, Danemarca lucrează pentru a conecta noile date la serviciile paginii. Acest proiect are un buget de 7 milioane EUR.

Directiva 2019/1024 a fost transpusă în Danemarca prin modificări aduse [Legii privind reutilizarea informațiilor din sectorul public](#)⁵ preexistente. Modificările au introdus, printre altele, normele directivei privind accesul liber la seturile de date publice de mare valoare. Titlul legii daneze nu a fost modificat și continuă să se numească Legea PSI. Scopul legii este de a stabili norme minime uniforme pentru reutilizarea comercială și necomercială a documentelor și a colecțiilor de date deținute de autoritățile publice. Actul normativ are prevederi inclusiv la tipul de date exceptate de la reutilizare publică:

⁴ Open Data Watch (ODW) este o organizație independentă, non-profit, care se concentrează pe îmbunătățirea disponibilității, deschiderii și utilizării datelor guvernamentale, în special în statisticile oficiale. Organizația își desfășoară activitatea la intersecția dintre datele deschise și statisticile oficiale, cu scopul de a spori transparența, responsabilitatea și procesul decizional bazat pe date.

⁵ Legea nu se aplică Insulelor Feroe și Groenlandei. Legea poate fi introdusă în vigoare pentru Insulele Feroe și Groenlanda prin decret regal, cu abaterile impuse de condițiile speciale din Insulele Feroe și Groenlanda.

- care sunt furnizate sau a căror calitate este îmbunătățită ca parte a activităților comerciale ale autorităților publice,
- asupra cărora o parte terță deține un drept de proprietate intelectuală,
- la care accesul este exclus sau restricționat din motive de protecție a informațiilor sensibile privind infrastructurile critice,
- la care accesul este exclus sau restricționat cu referire la protecția persoanelor fizice în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal, sau
- constând în logo-uri, embleme și însemne.

Modificarea legii înseamnă că anumite întreprinderi publice sunt acum acoperite (secțiunea 2 a). Aceasta înseamnă că societățile de utilități publice, și anume serviciile de gaze, încălzire, electricitate și apă, precum și societățile de transport, porturile, aeroporturile, serviciile poștale și societățile care extrag petrol, gaze și cărbune sunt acoperite de lege.

Legea reglementează reutilizarea documentelor și colecțiilor de date existente deținute de întreprinderile publice. Dar nu reglementează documentele și colecțiile de date care sunt obținute în afara furnizării de servicii de interes general legale, sau care se referă la activități care sunt direct expuse concurenței și, prin urmare, exceptate de la normele privind achizițiile publice.

Legea acoperă numai activitățile întreprinderilor publice din domeniul achizițiilor publice și în cazul în care întreprinderile publice acționează în calitate de operatori de servicii publice, operează ca transportatori aerieni sau acționează în calitate de armatori ai UE.

Anterior, datele de cercetare erau în general exceptate. Datele de cercetare finanțate integral sau parțial din fonduri publice și puse la dispoziție prin intermediul unei colecții de date instituționale sau bazate pe subiect trebuie acum, de regulă, pot fi reutilizate atât în scopuri comerciale, cât și necomerciale (secțiunea 11 a din lege). Acest lucru se aplică atât cercetării finanțate din fonduri publice, cât și cercetării efectuate de instituțiile publice cu finanțare de la fundații private. Atunci când o autoritate publică acordă acces la reutilizarea documentelor sau a colecțiilor de date, autoritatea poate stipula printr-un acord condițiile de reutilizare. Condițiile nu trebuie să restrângă în mod inutil posibilitățile de reutilizare și nu trebuie să restricționeze concurența.

O cerere de reutilizare se depune la autoritatea publică care deține documentul sau colecția de date sau la autoritățile care, în conformitate cu altă legislație, administrează colecții de date. Autoritatea decide cât mai curând posibil dacă cererea poate fi acceptată. O cerere de reutilizare este prelucrată în termen de 7 zile lucrătoare de la primire, cu excepția cazului în care acest lucru nu este posibil în mod excepțional, de exemplu, din cauza domeniului de aplicare sau a complexității documentelor și seturilor de date la care se referă cererea. În astfel de cazuri, solicitantul este informat cu privire la motivul întârzierii și la data la care se poate aștepta ca cererea să fie prelucrată. Autoritatea publică trebuie, dacă este posibil, să proceseze electronic cererile de reutilizare a documentelor sau a colecțiilor de date. Atunci când pun la dispoziție documente și colecții de date pentru reutilizare, autoritățile și întreprinderile publice se asigură că acestea sunt disponibile în

toate versiunile lingvistice și formatele existente, inclusiv în format electronic. Atunci când este posibil și adecvat, documentele și colecțiile de date sunt, de asemenea, puse la dispoziție în formate deschise și lizibile automat, împreună cu metadatele aferente documentelor și colecțiilor de date, cu excepția cazului în care acest lucru nu poate fi realizat printr-o procedură administrativă simplă. Nu există obligația de a produce sau adapta documente sau de a pune la dispoziție extrase pentru a se conforma subsecțiunii 1, în cazul în care acest lucru nu poate fi tratat ca o simplă chestiune administrativă.

Autoritățile publice pun datele dinamice la dispoziție pentru reutilizare imediat după colectare prin intermediul interfețelor API adecvate și, după caz, sub formă de descărcări în masă (bulk download). În cazul în care punerea la dispoziție a datelor dinamice în vederea reutilizării, imediat după colectare, ar depăși capacitatea financiară și tehnică a autorității publice și ar impune astfel un volum de muncă disproporționat, aceste date dinamice sunt puse la dispoziție în vederea reutilizării într-un termen sau cu restricții tehnice temporare care nu împiedică în mod disproporționat exploatarea potențialului lor economic și social. Atunci când informațiile sunt puse la dispoziție pentru reutilizare, se poate percepe o taxă pentru a acoperi costurile suplimentare asociate cu punerea la dispoziție pentru reutilizare.

În plus față de taxa menționată, se poate stabili o plată care să acopere integral sau parțial costurile de producție efectivă a documentelor sau a datelor atunci când datele sunt produse ca parte a unei întreprinderi publice de producție finanțate din venituri, adică atunci când sarcina principală a autorității publice este finanțată integral sau parțial din venituri; sau de către întreprinderi publice. Ministrul finanțelor stabilește norme detaliate privind seturile de date de mare valoare, care trebuie să fie gratuite, lizibile automat și accesibile prin interfețe API⁶ și sub formă de descărcări în masă, dacă este cazul. Tot ministrul finanțelor trebuie să mențină o listă publică a autorităților și întreprinderilor publice cărora li se permite să perceapă taxe care depășesc costurile marginale. Ministrul Educației și Cercetării stabilește norme detaliate privind modul în care datele de cercetare trebuie să fie puse la dispoziția publicului.

În Danemarca a fost elaborat un [Ghid pentru date deschise](#). Ghidul este gestionat în colaborare de Agenția digitală daneză și Autoritatea daneză pentru afaceri. Acesta arată că mai multe dintre datele vizate de regulamentul de punere în aplicare erau deja

⁶ O **interfață API (Application Programming Interface)** este un set de reguli și metode prin care două sau mai multe aplicații software pot comunica între ele. API-ul definește modul în care programele pot solicita și primi date sau comenzi, fără ca utilizatorii să interacționeze direct.

disponibile. Se poate observa pe platformă ca datele sunt puse la dispoziție în diverse formate: CSV⁷, HTML⁸, XML⁹, JSON¹⁰, XLSX¹¹, PDF¹², data¹³, rdata¹⁴, ss¹⁵, saw¹⁶.

FRANȚA

În Franța, politica pentru datele deschise este consacrată într-o serie de acte normative. Au existat două etape importante în deschiderea datelor publice în Franța:

- în primul rând, Legea nr. 78-753 din 17 iulie 1978 a instituit libertatea de acces la documentele administrative, bazată pe un drept de comunicare exercitat de cetățeni sub controlul unui organism specializat, Comisia pentru accesul la documentele administrative (CADA). Modificările succesive ale acestui text au extins constant domeniul de aplicare al dreptului de acces astfel recunoscut.
- ordonanța nr. 2005-650 din 6 iunie 2005 privind libertatea de acces la documentele administrative și reutilizarea informațiilor publice, care transpune Directiva 2003/98/CE din 17 noiembrie 2003 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public (denumită „Directiva ISP”), a introdus un al doilea drept la reutilizarea informațiilor publice.

[Legea pentru o republică digitală](#) (Loi pour une République numérique) adoptată în 2016 pune legislația franceză în conformitate cu Directiva 2013/37/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de modificare a Directivei ISP din 2003. Această

⁷ **CSV (Comma-Separated Values)**: Utilizat pe scară largă pentru date tabulare datorită simplității și compatibilității sale.

⁸ **HTML (HyperText Markup Language)** este un limbaj de marcare utilizat pentru crearea și structurarea paginilor web. HTML definește elementele unei pagini web, cum ar fi texte, imagini, linkuri, tabele și formulare, prin intermediul unor **etichete (tags)**.

⁹ **XML (eXtensible Markup Language)**: Utilizat pentru reprezentarea datelor structurate, în special în cazul seturilor de date ierarhice.

¹⁰ **JSON (JavaScript Object Notation)**: Preferată pentru API-uri și servicii web, facilitând schimbul de date.

¹¹ **XLSX** este un format de fișier utilizat de **Microsoft Excel** pentru stocarea și manipularea foilor de calcul. Este un format **modern** bazat pe XML, introdus odată cu **Excel 2007**, și face parte din suita de formate **Office Open XML (OOXML)**.

¹² **PDF (Portable Document Format)** este un format de fișier dezvoltat de **Adobe Systems** în 1993, conceput pentru a permite **afișarea documentelor într-un mod uniform** pe orice dispozitiv sau sistem de operare.

¹³ Formatul **DATA** nu este un format de fișier standardizat utilizat pe scară largă, dar poate avea mai multe înțelesuri, în funcție de context: fișier de date brute, fișier de baze de date etc.

¹⁴ **RDATA** (cu extensia .RData) este un format de fișier utilizat de limbajul **R** pentru a stoca **obiecte de lucru** într-o sesiune de analiză de date.

¹⁵ Prescurtare pentru „Spreadsheet” (**foi de calcul**).

¹⁶ Formatul **SAW** nu este un format de fișier foarte comun, dar poate avea mai multe semnificații în funcție de context: versiuni ale **SAP BusinessObjects Analysis** folosesc fișiere .saw pentru **stocarea rapoartelor sau setărilor de analiză a datelor**; În unele cazuri, .saw poate fi un format de fișier asociat cu programe mai vechi de editare audio, cum ar fi **SAWStudio** (Software Audio Workshop); În anumite aplicații, .saw poate fi un format proprietar pentru salvarea setărilor sau a datelor într-un program specific.

transpunere a necesitat, de fapt, foarte puține măsuri legislative, întrucât legislația franceză îndeplinea deja obiectivele directivei în majoritatea punctelor. Legea marchează o nouă etapă în deschiderea datelor publice în Franța. Dispozițiile sale sunt de trei tipuri:

- Primul lor obiectiv este de a extinde accesul la documentele administrative prin internet. Consecința acestui pas înainte este reducerea comunicării la cerere a documentelor administrative, care devin accesibile în mod liber prin internet.
- În al doilea rând, proiectul de lege stabilește principiul conform căruia informațiile publice care au fost comunicate sau făcute publice pot fi reutilizate în mod liber în alte scopuri decât misiunea de serviciu public pentru care au fost produse sau primite.
- În al treilea rând, legea introduce noțiunea de date de interes general, prin creșterea gradului de deschidere a datelor provenite de la organismele publice și private, de la titularii de delegații de serviciu public sau ale căror activități sunt subvenționate de autoritățile publice și prin permiterea accesului simplificat pentru statisticile oficiale la anumite baze de date private pentru anchetele statistice obligatorii.

[Codul relațiilor dintre public și administrație](#)¹⁷ este principalul act normativ din Franța care prevede furnizarea de informații de către administrație spre public. Cartea III din acest cod tratează [Accesul la documentele administrative și utilizarea informațiilor publice](#). Conform codului, dreptul oricărei persoane la informare este precizat și garantat în ceea ce privește libertatea de acces la documentele administrative. Aceste documente includ dosare, rapoarte, studii, procese-verbale, statistici, instrucțiuni, circulare, note și răspunsuri ministeriale, corespondență, avize, prognoze, coduri sursă și decizii¹⁸. Organele administrațiilor sunt obligate să publice online sau să comunice documentele administrative pe care le dețin persoanelor care le solicită, în condiții stabilite.

Art. L300-4 prevede că furnizarea în formă electronică a unui document se face într-un standard deschis care este ușor reutilizabil și posibil de recunoscut de către un sistem de prelucrare automată.

Art. 311-3-1: O prevedere interesantă este că o decizie individuală luată pe baza prelucrării algoritmice include o declarație explicită de informare a persoanei vizate. Normele care definesc această prelucrare, precum și principalele caracteristici ale punerii sale în aplicare sunt comunicate de către administrație persoanei vizate, dacă aceasta solicită acest lucru.

Notificarea explicită prevăzută la articolul L. 311-3-1 indică scopul prelucrării algoritmice. Aceasta reamintește dreptul, garantat de prezentul articol, de a obține comunicarea regulilor care definesc această prelucrare și principalele caracteristici ale punerii sale în aplicare, precum și procedurile de exercitare a acestui drept la comunicare

¹⁷ Modificări semnificative privind furnizarea de informații au fost introduse prin [Decretul nr. 2017-331 din 14 martie 2017 privind serviciul public de punere la dispoziție a datelor de referință](#)

¹⁸ Actele și documentele produse sau primite de adunările parlamentare sunt reglementate de Ordonanța nr. 58-1100 din 17 noiembrie 1958 privind funcționarea adunărilor parlamentare.

și de sesizare, dacă este cazul, a Comisiei pentru accesul la documentele administrative, astfel cum este definită de Cartea III.

Art. 311-9: Accesul la documentele administrative se exercită, la alegerea solicitantului și în limitele posibilităților tehnice ale administrației:

1° Prin consultare gratuită la fața locului, cu excepția cazului în care păstrarea documentului nu permite acest lucru;

2° Cu condiția ca reproducerea să nu prejudicieze conservarea documentului, prin eliberarea unei copii pe un suport identic sau compatibil cu cel utilizat de administrație și pe cheltuiala solicitantului, fără ca această cheltuială să depășească costul reproducerii, în condițiile stabilite prin decret;

3° Prin poștă electronică și gratuit, atunci când documentul este disponibil în format electronic;

4° Prin publicarea online a informațiilor, cu excepția cazului în care documentele nu pot fi comunicate decât părții interesate în aplicarea articolului L. 311-6.

Art. 312-1-1: atunci când aceste documente sunt disponibile în format electronic, administrațiile publice online următoarele documente administrative:

- Documentele pe care le comunică în aplicarea procedurilor prevăzute în prezentul titlu, precum și versiunile actualizate ale acestora;*
- Bazele de date actualizate în mod regulat pe care le produc sau le primesc și care nu sunt altfel disponibile publicului;*
- date actualizate în mod regulat, a căror publicare prezintă un interes economic, social, de sănătate sau de mediu.*

Art. 321-5 listează tipul de informații puse la dispoziția publicului din oficiu (repertoare, registre, planuri cadastrale, baze de date etc.). Datele de referință menționate sunt puse la dispoziția publicului în format electronic de către administrația care le produce sau de către o altă administrație desemnată de aceasta.

Articolul R321-7: Administrațiile menționate pun la dispoziție datele de referință în conformitate cu condițiile de fiabilitate, disponibilitate și securitate stabilite printr-un ordin al prim-ministrului. Acest ordin prescrie normele tehnice și organizatorice referitoare la exploatarea, menținerea în condiții de funcționare, disponibilitatea și performanța acestui serviciu. Acest decret stabilește, de asemenea, normele de încurajare a reutilizării datelor de referință, în special cele referitoare la formatul, descrierea și condițiile de punere la dispoziție a acestora.

Art. 321-8: Serviciul însărcinat cu administrarea portalului interministerial unic¹⁹, destinat colectării și punerii la dispoziție a informațiilor publice ale statului și ale instituțiilor sale

¹⁹ menționat la II din articolul 5 din Decretul nr. 2015-1165 din 21 septembrie 2015 privind Secretariatul general pentru modernizarea acțiunii publice

publice, contribuie la punerea în aplicare a serviciului public de date de referință. Ca atare, acest serviciu este responsabil în special de:

- coordonarea punerii la dispoziție a datelor de referință, realizarea referențierii acestora și asigurarea accesului la aceste date, precum și la datele asociate acestora, pe portalul interministerial unic menționat anterior. De asemenea, aceasta poate pune la dispoziție direct datele de referință;*
- asigurarea fiabilității, disponibilității, siguranței în funcționare, menținerii în condiții de funcționare și performanței serviciilor utilizate pentru punerea la dispoziție a datelor de referință, în conformitate cu cerințele prevăzute în ordinul menționat la articolul R. 321-7 și cu toate măsurile aplicabile administrațiilor în sensul articolului L. 100-3 destinate să promoveze reutilizarea datelor de referință și în special interoperabilitatea acestora;*
- punerea în aplicare a unui sistem care să contribuie la îmbunătățirea calității datelor de referință în colaborare cu utilizatorii serviciilor publice și cu administrațiile, în special prin oferirea către administrații a unei soluții comune pentru raportarea sau corectarea eventualelor erori din aceste date;*
- încurajarea apariției de servicii inovatoare care reutilizează datele de referință;*
- încercarea de a include noi date în serviciul public de punere la dispoziție a datelor de referință;*
- asigurarea că datele de referință sunt puse la dispoziție în conformitate cu dispozițiile legislative și de reglementare în vigoare.*

[Legea nr. 2005-102 din 11 februarie 2005 pentru drepturi și șanse egale, participare și cetățenie pentru persoanele cu handicap](#) include prevederi privind accesibilizarea informației pentru persoanele cu nevoi speciale. Art. 47 stabilește că serviciile de comunicare publică online ale statului, ale autorităților locale și ale instituțiilor publice ale acestora trebuie să fie accesibile persoanelor cu handicap.

Accesibilitatea serviciilor de comunicare publică online se referă la accesul la toate tipurile de informații în format digital, indiferent de mijloacele de acces, de conținut sau de modul de consultare. Recomandările internaționale privind accesibilitatea internetului trebuie să fie aplicate serviciilor de comunicare publică online.

Un decret al Consiliului de Stat stabilește normele privind accesibilitatea și precizează, în raport cu recomandările elaborate de Agenția pentru Dezvoltarea Administrației Electronice, natura adaptărilor care trebuie puse în aplicare, precum și termenele de punere în conformitate a site-urilor existente, care nu pot depăși trei ani, și sancțiunile aplicate în caz de nerespectare a acestei accesibilități. Decretul stabilește, de asemenea, procedurile de formare pentru personalul care lucrează la serviciile de comunicare publică online.

Decretul nr. 2023-931 din 9 octombrie 2023 privind accesibilitatea produselor și serviciilor pentru persoanele cu handicap modifică alte acte normative cu scopul de a spori accesibilitatea mai multor produse și servicii, printre care: sisteme informatice hardware destinate publicului larg și sisteme de operare pentru astfel de sisteme hardware, servicii de comunicare electronică, de comerț și bilete electronice etc.

Formate lizibile automat comune utilizate în Franța sunt CSV (Comma-Separated Values), JSON (JavaScript Object Notation), XML (eXtensible Markup Language), GeoJSON și Shapefiles: Formate standard pentru date geospațiale, esențiale pentru cartografiere și servicii bazate pe localizare.

Pentru a promova coerența și interoperabilitatea, Franța a depus eforturi pentru standardizarea practicilor privind datele deschise. Platforma <http://schema.data.gouv.fr> servește drept depozit pentru seturile de date, oferind orientări și standarde editorilor de date pentru a asigura uniformitatea între seturile de date.

Portalul național de date deschise, <http://data.gouv.fr>, servește drept hub central pentru accesarea unei game largi de seturi de date publice. De obicei, seturile de date sunt licențiate în temeiul Licenței deschise (Licence Ouverte), care permite utilizarea, modificarea și distribuirea gratuită, cu condiția atribuirii sursei.

În ciuda acestor progrese, există provocări. O evaluare din 2022 a evidențiat faptul că anumite seturi de date nu erau disponibile în formate care pot fi citite automat, subliniind necesitatea unor eforturi continue pentru a îmbunătăți accesibilitatea și utilizabilitatea datelor.

Pe scurt, politica Franței privind datele deschise pune accentul pe furnizarea de date publice în formate standardizate, care pot fi citite automat, pentru a încuraja transparența, inovarea și implicarea publicului.

GERMANIA

Politica privind datele deschise a Germaniei se aliniază directivelor mai ample ale Uniunii Europene privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public.

Principalele etape ale politicii Germaniei privind datele deschise:

- Legea privind datele deschise (2017): adoptată la 13 iulie 2017, legea impune agențiilor federale să își furnizeze datele în formate lizibile automat, asigurând astfel accesibilitatea publică. Legislația subliniază importanța publicării și reutilizării datelor guvernamentale deschise pentru a consolida democrația și a permite cetățenilor să înțeleagă mai bine procesele decizionale politice.

- A doua Lege privind datele deschise și Legea privind utilizarea datelor (iunie 2021): aceste două acte au extins domeniul de aplicare al datelor deschise prin:
 - Includerea a aproape întregii administrații federale în mandatul privind datele deschise;
 - Reglementarea furnizării de date de cercetare deschise;
 - Instituirea obligativității coordonatorilor de date deschise în cadrul autorităților federale;
 - Crearea unor condiții uniforme și nediscriminatorii pentru utilizarea datelor din sectorul public, aliniindu-se la Directiva 2019/1024 a UE.

La 24 iunie 2021, Bundestagul a adoptat modificarea [Legii privind promovarea administrației electronice](#). Guvernul federal dorește să își promoveze strategia privind datele deschise. Legea urmărește să faciliteze schimbul de date între administrație și public, întreprinderi și știință în anumite domenii. Administrația este obligată să creeze așa-numitele adrese .de-Mail și să le identifice cu ajutorul unei cărți de identitate electronică. De asemenea, s-a decis gestionarea electronică a dosarelor și introducerea jurnalelor oficiale și a proclamațiilor electronice. Conform actului normativ, obligația de a furniza date neprocesate, care pot fi citite automat, pentru întreaga administrație federală, cu excepția organismelor autonome și a persoanelor autorizate ar include pentru prima oară date de cercetare neprocesate. Acest lucru are un potențial semnificativ pentru îmbunătățirea transparenței, a verificabilității și a schimbului în cercetare. În cele din urmă, decizia legislativă a pus în aplicare cerințele UE în legislația națională germană.

Creșterea disponibilității și a posibilității de utilizare a datelor deschise din administrația federală înseamnă extinderea obligației de a furniza date brute neprocesate către întreaga administrație federală (cu excepția organismelor autonome), crearea unei **unități organizaționale** în cadrul fiecărei autorități federale pentru a pune în aplicare obiectivele privind datele deschise, furnizarea de date în formă lizibilă automat; punerea în aplicare a legislației UE pentru a armoniza utilizarea datelor din sectorul public în întreaga Uniune;

Una dintre modificările aduse a fost la secțiunea a [12-a Date deschise \(open data\) federale. Autorizarea de a emite reglementări](#). În forma actuală, secțiunea stipulează că autoritățile federale – cu excepția organismelor autonome – pun la dispoziție date neprocesate care pot fi citite automat, pe care le-au colectat în vederea îndeplinirii sarcinilor lor sau care au fost colectate de terți, pentru a fi consultate prin intermediul rețelelor accesibile publicului. Aceasta nu constituie un drept la furnizarea acestor date. Regula se aplică numai datelor care sunt stocate electronic de către autoritate și structurate în colecții, în special în tabele sau liste, nu sunt rezultatul prelucrării altor date de către o autoritate federală, nu au fost prelucrate de la colectare, și sunt anonimizate

Datele sunt puse la dispoziție imediat după colectare, cu condiția ca scopul colectării să nu fie astfel compromis. În cazul în care punerea imediată la dispoziție nu este posibilă din motive tehnice sau din alte motive importante, datele sunt puse la dispoziție imediat după încetarea aplicării acestor motive. Datele colectate în scopuri de cercetare sunt puse

la dispoziție numai după ce proiectul de cercetare a fost finalizat și scopul cercetării a fost îndeplinit. Datele menționate sunt prevăzute cu metadate. Aceste metadate sunt postate pe portalul național de metadate GovData.

Accesarea datelor trebuie să fie posibilă în mod gratuit și pentru utilizarea ulterioară fără restricții a datelor de către oricine, în orice moment, fără înregistrare obligatorie și fără justificare. Autoritățile federale nu sunt obligate să verifice exactitatea, exhaustivitatea, plauzibilitatea sau în orice alt mod a datelor care urmează să fie furnizate. Fiecare organism federal numește un coordonator al datelor deschise. Coordonatorul acționează ca persoană de contact centrală pentru autoritatea respectivă și depune eforturi pentru identificarea, punerea la dispoziție și reutilizarea datelor deschise ale autorității sale. Există și posibilitatea de a numi în mod voluntar coordonatori de date deschise.

Guvernul federal înființează un birou central care să consilieze autoritățile administrației federale cu privire la aspectele legate de furnizarea de date ca date deschise și să acționeze ca punct de contact pentru autoritățile relevante din landuri. La fiecare doi ani, guvernul federal raportează Bundestagului cu privire la progresele înregistrate în furnizarea de date. În vederea extinderii preconizate a domeniului de aplicare, guvernul evaluează și posibila extindere a obligației de a furniza date organismelor autonome și persoanelor fizice și juridice private, precum și introducerea unui drept la furnizarea de date.

Ministerul Federal de Interne este împuternicit, în acord cu celelalte ministere federale și cu comisarii guvernului federal, să emită reglementări prin ordin legal, fără acordul Bundesratului, cu privire la procesul de punere la dispoziție a datelor.

Articolul al [16-lea Sursă deschisă](#) precizează că autoritățile federale ar trebui să utilizeze standarde deschise și, la achiziționarea de software nou, să acorde prioritate achiziționării de software cu sursă deschisă față de software-ul al cărui cod sursă nu este disponibil publicului sau a cărui licență restricționează utilizarea, distribuirea și modificarea.

[Strategia națională privind datele](#)²⁰ a guvernului federal (iulie 2021) definește obiectivele pentru Germania, subliniind oportunitățile și valoarea adăugată pe care le pot oferi datele deschise. Aceasta include un bilanț cuprinzător și un catalog de măsuri menite să facă din sectorul public un pionier în domeniul datelor deschise. Strategia cuprinde 68 de măsuri, cu contribuții din partea diferitelor ministere și agenții.

Portalul GovData, lansat în 2013, servește drept platformă centrală a Germaniei pentru date guvernamentale deschise. Acesta agregă seturi de date de la administrațiile federale, de stat și locale, acoperind diverse categorii, cum ar fi sănătatea, traficul, mediul și știința. Până în septembrie 2024, portalul găzduiește peste 120 000 de seturi de date, sprijinind aplicații care variază de la cercetarea academică la soluții de afaceri inovatoare.

²⁰ Versiune în limba germană: [Open-Data-Strategie der Bundesregierung](#)

Germania este membră a Open Government Partnership (OGP), o inițiativă internațională care promovează principiile guvernării deschise, precum transparența, colaborarea, participarea și responsabilitatea. Germania a aderat la OGP în 2016 și de atunci a elaborat mai multe planuri naționale de acțiune pentru a promova aceste principii.

Prin aceste inițiative, Germania își propune să valorifice datele deschise pentru a stimula creșterea economică, pentru a spori responsabilitatea guvernamentală și pentru a promova o populație mai informată și mai implicată.

În Germania, formatele de date care pot fi citite automat și accesibile publicului sunt standardizate pentru a asigura interoperabilitatea, accesul ușor și reutilizarea. Aceste formate sunt conforme cu reglementările UE privind datele deschise și cu cele mai bune practici în materie de date guvernamentale deschise.

Formate comune de citire automată utilizate în Germania²¹:

- CSV (Comma-Separated Values)
- JSON (JavaScript Object Notation)
- XML (eXtensible Markup Language)
- GeoJSON & Shapefile (SHP)²²
- RDF (Resource Description Framework) & Turtle (TTL)²³
- NetCDF (Network Common Data Form)²⁴.

Platforme de date deschise și accesibilitate:

- GovData Portal (www.govdata.de) - Platforma centrală pentru date guvernamentale deschise din Germania, care furnizează seturi de date în formate care pot fi citite automat;
- API-uri (interfețe de programare a aplicațiilor) - Multe agenții guvernamentale furnizează API-uri RESTful pentru accesul la date în timp real și în masa;
- Portalul european de date (data.europa.eu) - Agregă seturi de date germane cu standarde la nivelul UE.

IRLANDA

Politica privind datele deschise a Irlandei este concepută pentru a face datele guvernamentale nepersonale ușor accesibile și reutilizabile. Legislația primară care reglementează datele deschise este reprezentată de [S.I.²⁵ nr. 376/2021 - Regulamentul](#)

²¹ Lista nu este exhaustivă.

²² Formate standard pentru date geografice (de exemplu, hărți, registre funciare)

²³ pentru date deschise legate, care permit aplicații web semantice

²⁴ utilizat pentru seturi de date meteorologice și de mediu la scară largă

²⁵ *Statutory Instrument*

[Uniunii Europene \(date deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public\)](#). Aceasta transpune Directiva UE privind datele deschise 2019/1024 în legislația irlandeză, stabilind cadrul pentru reutilizarea informațiilor din sectorul public. Regulamentele urmăresc să sporească disponibilitatea datelor din sectorul public pentru reutilizare, promovând transparența, inovarea și creșterea economică. Acestea impun organismelor din sectorul public să își pună datele la dispoziție în formate deschise, care pot fi citite automat, în mod gratuit și sub licențe deschise, cu excepția cazului în care se aplică excepții specifice.

De menționat că legea indică și documentele publice și cele exceptate de la accesul public (art. 3). Pe cât posibil, informațiile furnizate la cerere sunt transmise electronic. În art. 7 se stipulează că, atunci când un organism public sau o întreprindere publică pun la dispoziție un document în vederea reutilizării, acesta poate fi în orice format sau limbă preexistente, prin mijloace electronice, atunci când este posibil și adecvat, într-un format deschis care poate fi citit automat, accesibil, ușor de găsit și reutilizabil, împreună cu metadatele sale, iar formatul și metadatele respectă, atunci când este posibil, standardele deschise formale. Documentele sunt puse la dispoziție conform cu principiul „*open by design and by default*”. În cazul în care un organism din sectorul public sau o întreprindere publică pune la dispoziție un document în vederea reutilizării, acesta/aceasta pune la dispoziție datele dinamice referitoare la document în vederea reutilizării imediat după colectarea datelor utilizând un API adecvat și, după caz, ca descărcare în masă.

Pe de altă parte, actul normativ clarifică și cazurile când instituțiile publice nu au obligația să răspundă cererilor și anume, atunci când implică adaptarea, prelucrarea ori crearea unui document nou, stocarea etc. În cazul în care punerea la dispoziție a datelor dinamice în vederea reutilizării imediat după colectare ar depăși capacitățile financiare și tehnice ale organismului din sectorul public sau ale întreprinderii publice, impunând astfel un efort disproporționat, datele dinamice respective sunt puse la dispoziție în vederea reutilizării într-un termen sau cu restricții tehnice temporare care nu afectează în mod nejustificat exploatarea potențialului economic și social al datelor. În ceea ce privește documentele deținute de o întreprindere publică, obligația se aplică numai documentelor existente deținute de întreprinderea publică când sunt puse la dispoziție pentru reutilizare.

Ca și în cazul altor țări, este posibilă și taxarea – la nivel minim – pentru furnizarea de date; atunci când este posibil și adecvat, organismele publice pot utiliza licența/autorizația standard pentru reutilizarea documentelor publicată periodic.

La data de 23 mai 2024, au fost publicate primele Orientări/ Ghiduri naționale²⁶ cu privire la publicare cu acces deschis în Irlanda. Ghidurile oferă informații, sfaturi și îndrumare practică editorilor și autorilor pentru a îndeplini standardele și cerințele naționale și internaționale pentru publicarea cu acces deschis. Acestea explică diferitele modele de acces deschis și demistifică termenii-cheie și elementele de jargon. Ele oferă un ghid pas cu pas pentru publicarea cu acces liber în domenii-cheie, inclusiv platforme și tehnologie,

²⁶ Ghidul pentru editori poate fi accesat [aici](#), iar cel pentru autori la următorul [link](#).

drepturi de autor și licențe, evaluarea colegială, conservarea digitală, precum și modele și cerințe de finanțare. Elaborarea ghidurilor naționale s-a realizat în urma consultărilor cu editorii și autorii în cadrul proiectului PublishOA.ie.

[Departamentul pentru cheltuieli publice și reformă](#) deține responsabilitatea principală pentru această politică, supervizând elaborarea și punerea sa în aplicare. Acesta emite și licențele pentru utilizarea de documente la cerere, acolo unde este cazul. Unitatea de politică privind datele deschise din cadrul Departamentului pentru cheltuieli publice și reformă gestionează punerea în aplicare a politicii. Au fost create două structuri-cheie de guvernanță pentru a supraveghea și ghida inițiativa.

[Strategia privind datele deschise 2023-2027](#) subliniază angajamentul Irlandei de a menține excelența în furnizarea de date deschise. Aceasta se concentrează pe sprijinirea editorilor de date, îmbunătățirea serviciilor prin intermediul platformei de date deschise și implicarea utilizatorilor pentru a asigura transparența și relevanța datelor.

Portalul național de date deschise (<http://data.gov.ie>) servește drept depozit central și oferă acces la peste 8 800 de seturi de date de la aproximativ 100 de editori. Toate datele sunt disponibile sub o licență deschisă, care permite utilizarea, reutilizarea și redistribuirea gratuită.

Seturile de date sunt publicate sub licențe deschise, cum ar fi *Creative Commons Attribution 4.0 International License*, facilitând diseminarea și reutilizarea gratuită. Politica încurajează publicarea datelor în formate multiple, inclusiv cele care pot fi citite automat, precum CSV, JSON și XML, pentru a asigura accesibilitatea și utilizabilitatea.

ITALIA

[Decretul legislativ nr. 200 din 8.11.2021 de punere în aplicare a Directivei \(UE\) 2019/1024 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public](#) modifică decretul legislativ anterior, din 2006 care transpunea Directiva 2003/98/CE privind reutilizarea documentelor din sectorul public. Principalele modificări au vizat:

- Extinderea domeniului de aplicare: noile dispoziții extind obligația de a pune datele la dispoziție pentru reutilizare de către o gamă mai largă de organisme publice, inclusiv organismele de drept public și întreprinderile publice.
- Introducerea „datelor cu valoare ridicată”. Au fost definite categorii specifice de date considerate a fi de o importanță deosebită pentru societate și economie, care trebuie puse la dispoziție gratuit și în formate care pot fi citite automat.
- Eliminarea acordurilor de exclusivitate: decretul interzice încheierea de acorduri care acordă unei părți private utilizarea exclusivă a datelor publice, promovând astfel o mai mare concurență și accesibilitate.

- Standardizarea formatelor și a licențelor: este subliniată importanța utilizării formatelor deschise și standardizate, însoțite de licențe care facilitează reutilizarea acestora, în conformitate cu orientările tehnice stabilite de [Agenzia per l'Italia Digitale](#) (AgID).

În octombrie 2013, în Italia a fost adoptată [Legea nr. 112/2013](#), care conținea primele reglementări naționale privind accesul deschis la rezultatele cercetării (publicații) finanțate din fondurile publice²⁷. Legea, care inițial se referea la o serie de aspecte legate de patrimoniul cultural și care fusese adoptată într-o formulare diferită (Decretul-lege nr.91 din 8 august 2013), a suferit modificări pe parcursul procedurii parlamentare, în lumina aplicării recomandării Uniunii Europene pe această temă. Astfel, articolul [4 alineatul](#) (2) din Legea 112/2013 reglementează următoarele aspecte:

- se acordă obligatoriu acces deschis lucrărilor de cercetare, respectiv publicațiilor, care au beneficiat de finanțare în proporție de cel puțin 50% din fonduri publice și care au apărut în reviste științifice, publicate de cel puțin două ori pe an;
- accesul deschis poate fi furnizat fie pe site-ul editurii, fie în cadrul unui depozit instituțional sau disciplinar, în termen de 18 sau 24 de luni de la publicare;
- accesul deschis la publicații este furnizat fără costuri suplimentare.

Aprobat în 2005, [Codul administrației digitale](#) (CAD) servește drept document juridic de bază care reglementează transformarea digitală a administrațiilor publice din Italia. Acesta unifică și organizează normele referitoare la digitalizarea entităților guvernamentale și subliniază importanța practicilor privind datele deschise. Articolele 68 și 69, abordează aspecte legate de reutilizare, proprietatea software și codul sursă deschis pentru administrațiile publice. Articolele menționate au fost modificate prin Decretul legislativ nr. 179 din 2016, precum și prin Decretul legislativ nr. 217 din 2017. Ultima actualizare a implicat, printre altele, actualizarea trimiterii la legislația anterioară privind achizițiile publice. Funcțiile catalogului național de programe reutilizabile gestionat de AgID, abrogate ca atare de CAD, sunt preluate de portalul Developers Italia (<https://developers.italia.it>), care își asumă rolul de „platformă” sau, mai precis, de depozit - conform formulării articolului 69. Acest document reiterează faptul că „principiile economiei și eficienței, protecției investițiilor, reutilizării și neutralității tehnologice” (art. 68) sunt realizate prin „reutilizarea programelor de calculator deținute de administrațiile publice”, asigurându-se că acestea din urmă, pe lângă faptul că sunt proprietarii software-ului, pun software-ul la dispoziție prin sursă deschisă, cu aplicarea unei licențe deschise.

[Agenția pentru Italia digitală](#) (AgID) a elaborat [Orientările naționale privind datele deschise](#) pentru a sprijini administrațiile publice în procesul de deschidere a datelor și de reutilizare a informațiilor din sectorul public. Aceste orientări oferă indicații privind formatele, metodele de publicare, profilurile metadatelor, licențele, prețurile și aspectele organizaționale pentru a asigura calitatea și accesibilitatea datelor. Procesul de adoptare a

²⁷ <https://arxiv.org/pdf/1407.6296>

Orientărilor a urmat procedura indicată de art. 71 din CAD: consultarea publică, desfășurată între 16 iunie și 17 iulie 2022, a fost urmată de publicarea avizului Conferinței Unificate și de pronunțarea Garantului pentru protecția datelor cu caracter personal, pe lângă notificarea Comisiei Europene, deoarece este vorba de norme tehnice. În plus, a fost realizat un proces participativ în jurul orientărilor pentru a asigura o implicare cât mai largă atât în rândul subiecților chemați să pună în aplicare indicațiile prezente (administrații publice, organisme de drept public, întreprinderi publice și private), cât și în rândul părților interesate și al utilizatorilor care reprezintă destinatarii acțiunilor de punere în aplicare a documentului.²⁸

Portalul național de date deschise (www.dati.gov.it) servește drept depozit central pentru datele deschise din Italia și agregă seturi de date de la diverse entități din sectorul public, facilitând accesul și reutilizarea acestora de către cetățeni, întreprinderi și cercetători.

Depozitul de surse de date publice deschise este o listă actualizată a surselor publice de date deschise din Italia care este menținută pe www.datiopen.it, cu scopul de a colecta și a partaja seturi de date în formate care pot fi citite atât de oameni, cât și de mașini²⁹.

Parteneriatul pentru o guvernare deschisă (OGP): Italia este un membru activ al OGP din 2011, elaborând planuri naționale de acțiune pentru promovarea principiilor unei guvernări deschise. Al șaselea Plan național de acțiune pentru o guvernare deschisă (2024-2026) se concentrează pe drepturile care permit crearea unui spațiu civic, pe competențele pentru o administrație deschisă și pe tehnologiile pentru incluziune.

OLANDA

Agenda guvernamentală privind datele ([Data Agenda Overheid](#)) a fost publicată în 2019 de Ministerul de Interne și al Relațiilor Regatului și prezintă abordarea guvernului în ceea ce privește gestionarea datelor cu caracter personal, a datelor deschise și a datelor mari. Aceasta subliniază importanța punerii la dispoziție a datelor într-un mod care avantajează elaborarea de politici și abordează problemele societale.

Legea privind accesul public la informațiile guvernamentale (*Wet openbaarheid van bestuur - Wob*) elaborată în 1980, acorda cetățenilor dreptul de a accesa documentele administrative deținute de autoritățile publice, promovând transparența și responsabilitatea.

În prezent, legislația principală care reglementează datele deschise este reprezentată de [Legea privind guvernarea deschisă](#), cunoscută în neerlandeză sub denumirea de *Wet*

²⁸ În special, au fost organizate 3 cicluri de webinar, pentru un total de 13 întâlniri, și au fost utilizate mai multe canale pentru consultarea publică (Forum/Docs Italia, ParteciPA și modele ISO), care au permis colectarea a aproximativ două sute de comentarii, un record pentru consultări similare.

Un rezumat al procesului participativ și al întregii proceduri urmate pentru adoptare este prezent în [raportul final](#) publicat pe www.dati.gov.it.

²⁹ [GitHub - italia/public-opendata-sources: A \(complete\) list of Italian public open data sources.](#)

open overheid (Woo). Intrată în vigoare la 1 mai 2022, Woo a înlocuit Legea anterioară privind informațiile guvernamentale (accesul public) (Wob). Pentru a se conforma directivei, Țările de Jos au integrat principiile acesteia în legislația națională, în special prin această lege. Woo urmărește să sporească transparența guvernamentală prin impunerea publicării proactive a informațiilor publice, făcându-le mai accesibile cetățenilor, întreprinderilor și altor părți interesate. În temeiul acestei legi, organismele guvernamentale sunt obligate să publice o gamă largă de documente, inclusiv legi, regulamente, procese-verbale ale reuniunilor, planuri de politici și rapoarte anuale, pe o platformă centrală. Această inițiativă garantează că informațiile din sectorul public sunt disponibile în formate deschise, care pot fi citite automat, facilitând reutilizarea acestora și promovând o cultură a guvernării deschise. Punctual, legea prevede:

- publicarea proactivă: organismele guvernamentale sunt mandatate să publice în mod activ o gamă largă de documente, inclusiv legi, regulamente, procese-verbale ale reuniunilor, planuri de politici și rapoarte anuale, făcându-le accesibile publicului fără a fi nevoie de cereri speciale;
- dreptul la acces: persoanele fizice pot solicita informații de la autoritățile publice. Astfel de solicitări ar trebui să fie prelucrate în termen de patru săptămâni, cu o posibilă prelungire de încă două săptămâni pentru solicitările complexe;
- domeniul de aplicare: legea se aplică tuturor autorităților administrative, inclusiv ministerelor, municipalităților, provinciilor și organizațiilor de drept public, asigurând o abordare cuprinzătoare a transparenței la diferite niveluri de guvernare;
- excepții și confidențialitate: în timp ce promovează deschiderea, Woo recunoaște necesitatea de a proteja informațiile sensibile. Motivele de exceptare includ securitatea națională, viața privată și datele comerciale confidențiale.

Portalul național de date deschise (<https://data.overheid.nl>) asistă organismele guvernamentale în publicarea datelor disponibile și sprijină utilizatorii în găsirea seturilor de date specifice. De asemenea, oferă un mecanism pentru solicitarea datelor care nu sunt încă disponibile ca date deschise.

Planul de acțiune privind guvernarea deschisă este parte a angajamentului față de Parteneriatul pentru o guvernare deschisă. Țările de Jos au elaborat planuri de acțiune care descriu angajamente specifice pentru a spori transparența, participarea publică și colaborarea.

În Țările de Jos, digitalizarea este văzută ca o oportunitate de a crește, de a fi mai competitivi și mai rezilienți. Strategiile, inclusiv strategia olandeză pentru economia digitală și agenda olandeză de digitalizare, abordează priorități care cuprind competențele și cunoștințele digitale, infrastructura digitală de înaltă performanță și inovarea tehnologică, dar și încrederea digitală, incluziunea, transparența și securitatea cibernetică. Alte strategii notabile includ *Strategia națională în domeniul tehnologiei pentru promovarea suveranității tehnologice* și *Strategia de securitate cibernetică pentru acțiuni consolidate împotriva amenințărilor cibernetice*.

Planul olandez de redresare și reziliență (RRP) dedică aproximativ 26% din fondurile sale politicii digitale (aproximativ 1,2 miliarde EUR). Prioritatea este acordată investițiilor în tehnologiile digitale inovatoare, în special cuantice și IA, dezvoltarea competențelor digitale la diferite niveluri ale sistemului educațional și creșterea digitalizării serviciilor publice. În cadrul politicii de coeziune, o sumă suplimentară de 200 de milioane EUR (11% din finanțarea totală a politicii de coeziune a țării) este alocată transformării digitale a țării.

Politica olandeză privind datele deschise este ghidată de principii care garantează că datele sunt: posibil de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile (FAIR), adică datele trebuie să fie ușor de localizat, accesibile în condiții clare, compatibile cu alte seturi de date și disponibile pentru reutilizare; nepersonale și neconfidențiale: datele deschise nu trebuie să conțină informații personale sau conținut sensibil care ar putea compromite viața privată sau securitatea.

Țările de Jos aduc o contribuție foarte importantă la obiectivele și țintele Deceniului digital al UE, în vederea unei digitalizări care să promoveze competitivitatea, reziliența, suveranitatea, valorile europene și acțiunile climatice. În 2023, Țările de Jos au înregistrat progrese notabile în ceea ce privește dezvoltarea rețelei sale de fibră optică și în domeniul competențelor digitale de bază, în special în ceea ce privește consolidarea cunoștințelor privind digitalizarea și instrumentele digitale. Cu toate acestea, persistă provocări importante în ceea ce privește acoperirea deficitului de specialiști în TIC.

POLONIA

În Polonia prevederile Directivei 2019/1024 se regăsesc într-un set de 3 legi: legea accesului la informații publice (2001, cu modificările și completările ulterioare), codul administrativ (codul de procedură administrativă, 1960, [consolidat 2024](#)) și legea (emisă în 2021) privind reutilizarea informațiilor din domeniul public.

[Legea din 6 septembrie 2001 privind accesul la informațiile publice](#) este actul juridic de bază care reglementează principiile de acces la informațiile publice, având similarități cu legea românească în domeniu.

La rândul lor, normele sale de aplicare reglementează³⁰:

- cerințele privind structura sistemului unificat de pagini ale Buletinului de informare publică,
- domeniul de aplicare și procedura de transmitere a informațiilor către ministrul responsabil cu informatizarea în vederea publicării pe pagina principală a Buletinului de Informații Publice,

³⁰ [Regulamentul ministrului afacerilor interne și administrației din 18 ianuarie 2007 privind Buletinul de informații publice](#)

- cerințele privind securizarea conținutului informațiilor publice puse la dispoziție în Buletinul de informații publice

[Legea privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public \(2021\)](#) impune organismelor din sectorul public să își pună datele la dispoziție în formate deschise, lizibile automat, pentru a facilita analiza și reutilizarea. Acest act transpune Directiva UE privind datele deschise, subliniind importanța datelor publice accesibile și reutilizabile. În plus, [Cadrul național de interoperabilitate](#) (NIF)³¹ definește formatele de date necesare, inclusiv standardele deschise și lizibile automat, pentru a asigura coerența și interoperabilitatea între sistemele informatice din sectorul public.

Cadrul național de interoperabilitate (NIF) al Poloniei este un set cuprinzător de orientări și standarde concepute pentru a garanta că sistemele de tehnologie a informației și comunicațiilor (TIC) din cadrul administrațiilor publice pot funcționa împreună fără probleme. Acest cadru promovează schimbul eficient de date, consolidează cooperarea între diferitele entități guvernamentale și îmbunătățește furnizarea de servicii publice către cetățeni și întreprinderi.

Condițiile principale ale cadrului național de interoperabilitate sunt:

- Interoperabilitate semantică: modele de date și vocabulare comune pentru a asigura înțelegerea și interpretarea consecventă a datelor în diferite sisteme;
- Interoperabilitate organizațională: alinierea proceselor și practicilor între organizațiile din sectorul public pentru a facilita colaborarea eficientă și schimbul de informații;
- Interoperabilitate tehnică: definește standardele și protocoalele tehnice care permit diferitelor sisteme IT să comunice și să facă schimb de date în mod eficient.

Ministerul Afacerilor Digitale este principalul organism responsabil de supravegherea activităților de interoperabilitate din Polonia. Acest minister gestionează principalele registre de stat și se asigură că instituțiile publice, inclusiv cele de la nivelul administrației autonome, aderă la standardele de interoperabilitate. Fiecare instituție publică este responsabilă pentru interoperabilitatea sistemelor și infrastructurii sale, în conformitate cu cadrul național.

O piatră de temelie a NIF al Poloniei este accentul pus pe standardele deschise. Prin promovarea adoptării standardelor deschise, cadrul urmărește să îmbunătățească compatibilitatea între sisteme, să reducă blocajul furnizorilor și să promoveze un mediu TIC mai competitiv și inovator.

Portalul național de date deschise (www.dane.gov.pl) servește drept depozit central pentru datele deschise din Polonia, portalul oferă o gamă largă de seturi de date de la diverse entități din sectorul public, facilitând accesul și reutilizarea acestora de către cetățeni, întreprinderi și cercetători.

Strategia privind datele deschise: Polonia a dezvoltat o abordare strategică a datelor deschise, promovând schimbul proactiv de date publice și consolidând informațiile utile într-

³¹ National Interoperability Framework (NIF) <https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2024/773/text.pdf>

un singur serviciu. Această strategie urmărește să consolideze angajamentul digital și să se asigure că o parte semnificativă a populației posedă competențe digitale de bază și avansate.

Implicarea Poloniei în privința datelor deschise a fost recunoscută la nivel european. În raportul anual al Comisiei Europene privind maturitatea datelor deschise, Polonia s-a clasat pe locul al doilea în Europa în ceea ce privește accesibilitatea datelor publice, reflectând progresele semnificative ale țării în acest domeniu. În Polonia, angajamentul față de datele deschise este evident prin publicarea informațiilor din sectorul public în formate lizibile automat și accesibile publicului.

Formatele comune de citire automată în Polonia sunt, ca și în cazul altor țări: CSV, XLS/XLSX, JSON, XML, GML. Raportul de țară [Decada Digitală în Polonia](#) consemnează că în 2023, Polonia a pus în aplicare mai multe măsuri pentru a spori accesibilitatea serviciilor publice esențiale.

Dezvoltarea continuă a sistemului electronic de gestionare a documentelor *Elektroniczne Zarządzanie Dokumentami*, EZD a ajutat mai mult de 1 000 de entități publice din întreaga țară să înceapă gestionarea electronică a documentației (EZD RP). În același timp, au continuat lucrările pentru a permite transmiterea corespondenței utilizând ePUAP (o platformă națională poloneză pe care publicul o poate utiliza pentru a comunica cu autoritățile publice) și serviciile de livrare electronică.

Ministerul Afacerilor Digitale a lucrat la revizuirea și actualizarea Cadrului național de interoperabilitate (NIF) și a cerințelor minime pentru sistemele TIC, registrele publice și schimbul electronic de informații. Odată adoptate, acestea ar trebui să crească nivelul de reutilizare a datelor din registrele publice. Acest lucru se estimează să aibă un impact pozitiv asupra numărului de sarcini publice îndeplinite în conformitate cu principiul „o singură dată” și să crească nivelul de interoperabilitate.

Polonia și-a propus patru măsuri pentru îmbunătățirea accesibilității serviciilor publice digitale. Două dintre măsuri prevăd adăugarea de noi servicii publice esențiale, astfel încât, până în 2030, toate acestea să fie accesibile online, inclusiv pentru utilizatorii transfrontalieri. A treia măsură, vizează să creeze noi servicii și sisteme informatice în administrația publică sau să le îmbunătățească cele existente. A patra măsură, finanțată din fondurile politicii de coeziune în cadrul fondurilor europene pentru dezvoltare digitală (Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy, FER), va ajuta administrația publică să creeze servicii electronice și să adopte soluții pentru a-și optimiza activitatea (de exemplu, servicii electronice care utilizează inteligența artificială, automatizarea, utilizarea soluțiilor cloud).

ROMÂNIA

În România, [Legea nr. 179 din 9 iunie 2022 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public](#) transpune Directiva 2019/1024 EU. Fiind vorba de o transpunere a unui document european, este de la sine înțeles că sunt multe asemănări cu legile echivalente din celelalte state membre. Diferențele țin de complementaritatea cu alte legi deja existente în unele țări la momentul emiterii directivei, de cultura administrativă ori de particularitățile arhitecturii digitale existente.

În România, Legea 179/2022 este unicul document prin care este transpusa Directiva datelor deschise, motiv pentru care urmărește îndeaproape prevederile directivei europene. Legea statuează că documentele deținute de organismele publice, de întreprinderi publice ori de entități de cercetare sau de cultură pot fi accesate și utilizate în scopuri comerciale și necomerciale. Condiția pentru a le accesa este depunerea unei cereri – în format digital sau pe hârtie – la entitatea care deține documentul respectiv. Entitățile analizează cererea și pun la dispoziție documentul „**folosind mijloace electronice ori de câte ori este posibil și oportun**”, conform art. 4(3). Transmiterea documentelor se face gratuit sau contra unei taxe afișate în prealabil sau în baza unei licențe de utilizare (art. 4 (8)).

În cazul refuzului de a furniza documentele, solicitantul are la dispoziție căi de atac. În primă etapă poate depune plângere prealabilă la [Autoritatea pentru Digitalizarea României](#), iar în etapa ulterioară se poate adresa instanței de contencios administrativ. Legea descrie detaliat modul de depunere și gestionare a plângerii prealabile.

Capitolul III descrie condițiile de reutilizare a documentelor. Conform art. 8(1), entitățile publice „pun la dispoziție documentele în orice format preexistent și, *dacă este posibil și adecvat*, prin **mijloace electronice, în formate** care sunt **deschise, prelucrabile automat, accesibile, ușor de găsit și reutilizabile, împreună cu metadatele lor**, prezentate la nivelul optim de precizie și granularitate. Atât formatele, cât și metadatele trebuie să respecte, *dacă este posibil*, standardele **formate deschise**”.³² Aliniatul (4) întărește ideea, prin precizările că nu există obligația de a crea sau adapta documente ori de a extrage informații dacă aceasta *ar necesita eforturi disproporționate*, mai mult decât o simplă operațiune. De asemenea, există prevederea că dacă punerea la dispoziție de date dinamice în vederea reutilizării imediat după colectare, *ar depăși capacitățile financiare și tehnice* ale entității publice, impunând astfel *un efort disproporționat*³³, respectivele date dinamice sunt puse la dispoziție într-un termen sau cu restricții tehnice temporare.

La art. 8(2) se prevede ca entitățile publice trebuie să țină seama de necesitățile speciale ale persoanelor cu handicap și să furnizeze informațiile într-un **format** accesibil³⁴, unde este tehnic posibil. Entitățile publice *sunt încurajate* să producă și să pună la dispoziție documentele, în conformitate cu principiul „**deschiderii începând cu momentul**

³² De observat că termenii precum *dacă este posibil* și *adecvat* lasă loc de interpretare.

³³ De observat din nou termeni relativi: *ar depăși capacitățile financiare și tehnice, efort disproporționat*.

³⁴ Conform cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 112/2018, aprobată prin Legea nr. 90/2019.

conceperii și în mod implicit³⁵, respectând astfel dreptul la informație, principiu de bază al democrației, conform alin. (3).

Un concept important din lege se referă la seturile de date cu valoare ridicată; acestea trebuie să poată fi reutilizate în format prelucrabil automat (art. 8(9)).

Regula generală este că furnizarea documentelor pentru reutilizare este gratuită, însă există excepții iar legea acordă mult spațiu modului de percepere de taxe. De asemenea, se precizează că reutilizarea documentelor nu este condiționată, însă sunt prevăzute excepții și aici, cu condiția să nu fie create limite inutile și să nu fie restricționată concurența³⁶.

Art. 12 precizează condiții tehnice care facilitează utilizarea documentelor. O prevedere care merită menționată este cea prevăzută în alin (3), anume ca informațiile despre documente trebuie să fie puse la dispoziție, astfel încât utilizatorii să poată identifica documentele în bazele de date, arhive etc. Aici este vorba despre liste de inventar, crearea de portaluri cu legături spre documente. Entitățile publice *sunt încurajate* să ia **măsuri practice** prin care să faciliteze păstrarea documentelor disponibile pentru reutilizare, conform alin (5).

Art. 18 prevede că în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a legii, Secretariatul General al Guvernului împreună cu Autoritatea pentru Digitalizarea României elaborează normele metodologice de aplicare. Este de presupus că toate prevederile nedeterminate exact din cuprinsul legii își găsesc precizări în normele metodologice. Un grup de lucru pentru elaborarea normelor a fost constituit în iulie 2022; erau invitați să participe reprezentanții instituțiilor publice (responsabili date deschise), experți și reutilizatori. La finele anului 2023 regăsim pe platforma e-consultare.gov.ro proiectul de HG pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii 179/2022 prezentată în consultare publică.

La finele anului 2024³⁷ a fost adoptată Strategia națională privind datele deschise 2024-2028. La obiectivul 1.1 Consolidarea cadrului normativ, regăsim dezideratul „elaborarea și adoptarea unor acte normative pentru stabilirea **normelor de implementare a legislației existente**, precum și pentru stabilirea responsabilităților entităților publice în raport cu actele normative și angajamentele de țară ale României și pentru adoptarea vocabularelor comune la nivel de domeniu”.

Un aspect care considerăm că merită menționat este faptul că în textul de lege există multiple referiri la *accesibilitatea documentelor*, fiind prevăzute diverse reguli astfel încât documentele să poată fi găsite, însă nu există nicio prevedere conceptuală privind posibilitatea și ușurința de a **regăsi informații** în cadrul documentelor, lucru care este necesitatea reală și scopul esențial pentru care utilizatorii solicită documentele. De

³⁵ Enleză: *open by design and by default*

³⁶ Astfel cum este reglementat în Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

³⁷ [Adoptarea Strategiei naționale privind datele deschise 2024-2028 - data.gov.ro](#)

asemenea, având în vedere viteza actuală de procesare a datelor și perisabilitatea lor, este mai eficient un sistem în care accesul la date este liber și direct versus sistemul prin care e necesară o cerere de acces care este întâi procesată și apoi primește un răspuns.

SPANIA

[Legea 37/2007 din 16 noiembrie privind reutilizarea informațiilor din sectorul public](#) este principalul document din Spania care reglementează accesul la datele deschise și reutilizarea acestora. Această lege transpune Directiva 2003/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului și stabilește cadrul juridic pentru punerea la dispoziția cetățenilor și a întreprinderilor a informațiilor generate de administrațiile publice în vederea reutilizării.

Titlul I al legii prevede domeniul de aplicare, care se extinde la administrațiile și organismele din sectorul public, în conformitate cu delimitarea făcută în reglementările privind achizițiile publice. Legea are în vedere o definiție generică a termenului *document*, în conformitate cu evoluția societății informaționale și care cuprinde toate formele de reprezentare a actelor, faptelor sau informațiilor, precum și orice compilație a acestora, indiferent de suportul (scris pe hârtie, stocat în format electronic sau sub formă de înregistrare sonoră, vizuală sau audiovizuală) păstrat de administrațiile și organismele din sectorul public. În acest moment, trebuie remarcat faptul că legea nu se aplică documentelor care fac obiectul drepturilor de proprietate intelectuală sau industrială (cum ar fi brevetele, desenele și modelele și mărcile înregistrate), în special de către terți. Autoritățile publice trebuie să își exercite drepturile de autor într-un mod care să faciliteze reutilizarea informațiilor.

Titlul II prezintă aspectele de bază, indicând că administrațiile și organismele din sectorul public pot alege să permită reutilizarea fără condiții specifice sau prin eliberarea unei licențe care impune titularului o serie de condiții de reutilizare care trebuie să fie clare, echitabile și transparente, nediscriminatorii pentru categorii comparabile de reutilizare și să respecte principiul liberei concurențe și al serviciului public. În acest scop, utilizarea licențelor standard care pot fi disponibile prin mijloace electronice este considerată un element-cheie în această privință. Pe de altă parte, se preconizează că diferitele administrații și organisme vor disemina documentația care este susceptibilă de a fi reutilizată prin crearea de liste și indexuri accesibile online ale documentelor disponibile, pentru a încuraja și facilita cererile de reutilizare. Pentru a spori posibilitățile de reutilizare, administrațiile și organismele din sectorul public trebuie să depună eforturi pentru a pune la dispoziție documente prin mijloace electronice în formate sau limbi preexistente.

Regimul de reutilizare garantează respectarea deplină a principiilor care consacră protecția datelor cu caracter personal, în termenii stabiliți în [Legea organică 15/1999](#) privind protecția datelor cu caracter personal și în normele sale de aplicare. De asemenea, legea prevede principiile aplicabile în cazurile în care administrațiile solicită compensații economice pentru facilitarea reutilizării documentelor în scopuri comerciale, al căror

quantum trebuie să fie rezonabil și orientat către costuri, fără ca veniturile obținute să depășească costurile totale de colectare, producție, reproducere și difuzare a documentelor.

Titlul II specifică unele aspecte ale reutilizării informațiilor, prevăzând posibilele condiții la care poate fi supusă reutilizarea, aspecte precum utilizarea corectă a documentelor, garanția că documentele nu vor fi modificate și indicarea sursei. De asemenea, se indică conținutul minim pe care trebuie să îl includă licențele.

În Titlul III, legea stabilește procedura pentru a putea arbitra cererile de reutilizare, în care termenele de soluționare sunt deosebit de importante, aspect esențial pentru conținutul dinamic al informațiilor, a căror valoare economică depinde de disponibilitatea imediată și de actualizarea periodică a acestora. De asemenea, se garantează că rezoluțiile adoptate indică căile de atac de care dispun solicitanții pentru a contesta deciziile care îi afectează.

În cele din urmă, se stabilește un regim de sancțiuni pentru administrația generală a statului în legătură cu utilizarea abuzivă a informațiilor a căror reutilizare a fost autorizată.

Ulterior, Legea 18/2015 din 9 iulie a modificat Legea 37/2007 pentru a o adapta la dispozițiile Directivei 2013/37/UE, extinzând domeniul de aplicare al reutilizării informațiilor din sectorul public și promovând o mai mare transparență și accesibilitate a datelor. În plus, Legea 19/2013 din 9 decembrie privind transparența, accesul la informațiile publice și buna guvernare consolidează dreptul cetățenilor de a accesa informațiile publice, stabilind obligații pentru administrații în ceea ce privește publicarea proactivă a datelor și facilitarea reutilizării acestora.

Directiva (UE) 2019/1024 a fost transpusă în legislația spaniolă prin [Decretul-lege regal 24/2021 din 2 noiembrie](#)³⁸ care modifică Legea 37/2007 privind reutilizarea informațiilor din sectorul public, încorporând dispozițiile directivei europene. Directiva 2019/1024 stabilește un cadru comun pentru reutilizarea informațiilor din sectorul public în UE, promovând disponibilitatea datelor în formate deschise și accesibile pentru a stimula inovarea și transparența. Decretul-lege regal 24/2021 adaptează legislația spaniolă la aceste obiective, extinzând accesul și reutilizarea datelor publice.

În Spania, politica privind datele deschise promovează publicarea informațiilor din sectorul public în formate care pot fi citite automat și care sunt accesibile publicului. Aceste formate permit prelucrarea și reutilizarea cu ușurință a datelor de către aplicațiile software, promovând transparența și inovarea.

Formate comune de date lizibile automat în Spania sunt, ca și în cazul altor țări: CSV, XLS/XLSX, JSON, XML, GML. Portalul datos.gob.es este platforma centrală pentru accesul la seturile de date publice din Spania. Acest portal oferă o gamă largă de seturi de date în

³⁸ Titlul complet este: [Decretul-lege regal 24/2021 din 2 noiembrie privind transpunerea directivelor Uniunii Europene în domeniile obligațiilor garantate, distribuției transfrontaliere a organismelor de plasament colectiv, datelor deschise și reutilizării informațiilor din sectorul public, exercitării drepturilor de autor și a drepturilor conexe aplicabile anumitor transmisii online și emisiunilor de radio și televiziune, scutirilor temporare pentru anumite importuri și livrări, pentru consumatori și pentru promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic.](#)

formate lizibile automat, facilitând reutilizarea acestora de către cetățeni, întreprinderi și instituții.

Pentru a garanta interoperabilitatea și utilizarea eficientă a datelor, Spania a adoptat standarde deschise și promovează utilizarea de licențe care permit reutilizarea informațiilor publice. Astfel, se asigură că datele sunt accesibile fără restricții nejustificate, promovând un ecosistem de date mai deschis și mai colaborativ. În ciuda progreselor, persistă provocări precum disponibilitatea anumitor seturi de date în formate care nu pot fi citite automat. Conform Inventarului de date deschise (ODIN) 2022, unii indicatori-cheie nu sunt încă publicați în formate adecvate pentru prelucrarea automată, ceea ce limitează reutilizarea lor efectivă.

Agenda Spania digitală definește strategia de transformare digitală a țării, care vizează valorificarea noilor tehnologii pentru a stimula creșterea economică intensivă, plasând oamenii în centru și ajungând în toate teritoriile țării. Agenda este structurată în jurul a zece axe strategice și două axe transversale, care sunt încadrate în trei dimensiuni care reflectă programul politic privind deceniul digital: (i) infrastructură și tehnologie; (ii) economie; și (iii) oameni. Programul a fost aprobat în 2020 și actualizat în 2022 sub denumirea „Spania digitală 2026”. Conform Eurobarometrului special privind „Deceniul digital” 2024, 73% dintre cetățenii spanioli consideră că digitalizarea serviciilor publice și private zilnice le viața mai ușoară. Acest procent se aliniază cu media UE și reflectă succesul autorităților spaniole în ceea ce privește implementarea Agendei digitale.

Pe scurt, Spania continuă să înregistreze progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a politicilor privind datele deschise, promovând publicarea informațiilor publice în formate ușor de citit automat și accesibile, cu scopul de a îmbunătăți transparența, participarea cetățenilor și inovarea.

SUEDIA

În Suedia figurează cinci acte normative prin care se transpun prevederile Directivei UE 2019/1024. Cel mai vechi dintre acestea este Ordonanța privind libertatea presei din 1949 (TF). Aceasta reglementează libertatea de exprimare în publicațiile tipărite (ziare și cărți) și principiul accesului public la documentele publice. Este una dintre cele patru legi de bază ale Suediei. Secțiunea 1 din Cap. II prevede că pentru a promova un schimb liber de opinii, informații libere și cuprinzătoare și creație artistică liberă, orice persoană are dreptul de a accesa documentele publice.

Următorul act în ordine cronologică este Legea privind accesul public și secretul (2009:400) care conține prevederi privind gestionarea documentelor publice de către autorități și alte organisme în înregistrarea, divulgarea și alte tipuri de manipulare a documentelor publice. Legea conține, de asemenea, prevederi privind confidențialitatea în activitățile publice și interdicțiile privind divulgarea documentelor publice.

[Legea privind administrația publică \(2017:900\)](#) este cel de-al treilea act care conține prevederi relevante. Legea suedeză privind procedura administrativă, cunoscută oficial ca Förvaltningslag (2017:900), stabilește cadrul legal pentru modul în care autoritățile administrative din Suedia trebuie să gestioneze și să proceseze diferitele chestiuni administrative. Această lege a intrat în vigoare la 1 iulie 2018, înlocuind versiunea anterioară din 1986. Unul dintre principiile de bază este că autoritățile trebuie să asigure că interacțiunile cu publicul sunt eficiente și ușor de realizat, oferind asistența necesară pentru ca indivizii să își protejeze drepturile și interesele.

[Legea \(2022:818\) privind accesul la datele din sectorul public](#) este principalul document de transpunere a directivei europene. Așa-numita **Lege privind datele deschise**, reglementează modul în care entitățile publice trebuie să ofere acces la datele deschise.

A face datele disponibile pentru reutilizare înseamnă că organizația publică oferă acces la informații în formate digitale, fără obstacole nejustificate în ceea ce privește modul în care aceste date pot fi reutilizate. Punerea la dispoziție a datelor în vederea reutilizării trebuie să fie în conformitate cu cerințele celui de-al doilea capitol al Legii privind datele deschise, care se referă la protecția informațiilor, a formatelor și a condițiilor. O parte esențială a legii constă în faptul că accesul la date este oferit în format digital. Acest lucru se datorează faptului că formatul digital este cel care permite prelucrarea și reutilizarea datelor în orice scop. Capitolul 2 secțiunea 2 din Legea privind datele deschise stabilește formatele digitale în care datele sunt puse la dispoziție: în formatul existent sau, dacă solicitantul cere acest lucru și dacă este adecvat și posibil din punct de vedere practic și tehnic, într-un format deschis, care poate fi citit automat și, după caz, accesibil și în care se pot efectua căutări, împreună cu metadatele asociate. Format existent înseamnă oricare dintre formatele digitale în care datele sunt prelucrate sau stocate de către actorul public. Dacă datele sunt stocate în formate diferite, formatul existent este unul dintre formatele în care sunt stocate. Dacă datele nu sunt stocate în formate digitale, acestea nu intră sub incidența Legii privind datele deschise.

Evaluarea adecvării include principiul conform căruia punerea la dispoziție a datelor conform solicitării nu ar trebui să necesite un efort disproporționat. Un efort disproporționat poate fi depus în cazul în care punerea la dispoziție necesită crearea sau adaptarea unor noi seturi de date, în special pe baza unei cereri. Evaluarea adecvării ar trebui să ia în considerare, de asemenea, dacă formatul în sine, atunci când este pus la dispoziție, poate implica riscuri speciale bazate pe interesele de protecție. Punerea la dispoziție într-un anumit format nu ar trebui să afecteze în mod disproporționat activitatea de bază, bugetul sau organizația publică adică nu se intenționează achiziționarea de echipamente tehnice costisitoare sau angajarea de personal nou pentru a respecta cerințele de format.

[Ghidul privind Legea datelor deschise](#) precizează că, atunci când se alege între un format existent și un format deschis și prelucrabil automat, se aplică următoarele:

- În cazul în care solicitantul cere acest lucru, datele sunt puse la dispoziție într-un format deschis și lizibil automat, dacă este cazul și dacă este posibil din punct de

vedere practic și tehnic. Orice format cerut de solicitant este apoi luat în considerare și se aplică dacă este adecvat și posibil din punct de vedere practic și tehnic.

- Atunci când o entitate pune datele la dispoziție pentru reutilizare din proprie inițiativă, aceasta poate, în principiu, să aleagă între a oferi acces la date în formatul existent sau într-un format deschis și lizibil automat. Cu toate acestea, datele trebuie puse la dispoziție într-un mod accesibil și care permite căutarea. Aceasta înseamnă că datele sunt structurate și formatate într-un mod care facilitează găsirea și accesarea lor de către un reutilizator. De asemenea, acestea trebuie să fie puse la dispoziție împreună cu metadatele asociate³⁹. Motivul pentru aceasta este că reutilizatorii ar trebui să poată găsi cu ușurință datele care au fost puse la dispoziție pentru reutilizare.

Pentru formatul datelor dinamice există cerințe specifice. În conformitate cu capitolul 2 secțiunea 3 din Legea privind datele deschise, datele dinamice sunt puse la dispoziție într-un format care poate fi citit automat prin intermediul unei interfețe adecvate sau prin descărcare masivă. Datele dinamice se referă la datele care sunt actualizate frecvent sau în timp real pentru a fi actualizate și relevante pentru utilizarea ulterioară. Datele generate de senzori constituie adesea date dinamice. Ca punct de plecare, datele dinamice trebuie să fie puse la dispoziție imediat după ce au fost colectate sau produse. Descărcarea în bloc poate fi adecvată pentru cantități mai mari și limitate de date, în timp ce transferul prin interfețe poate fi adecvat pentru punerea la dispoziție a unor cantități mai mici de date, atunci când datele pot fi puse la dispoziție imediat după ce au fost produse sau colectate.

Unul dintre scopurile Legii privind datele deschise este ca datele puse la dispoziție de actorii publici să poată fi reutilizate în mod liber și fără restricții privind modul în care datele pot fi prelucrate. Legea privind datele deschise nu conferă entităților publice dreptul de a stabili condiții privind modul în care datele pot fi reutilizate, dar în anumite circumstanțe este posibil să se stabilească anumite condiții.

Pentru ca o condiție să poată fi impusă, aceasta trebuie să fie motivată de un interes public. Un interes public este, de obicei, ceva care are o relevanță generală pentru toți membrii unei societăți, cum ar fi sănătatea publică, siguranța publică, mediul și protecția consumatorilor. Exercițarea unui drept de proprietate intelectuală este, de asemenea, considerată a fi un interes public.

Se pot stabili condiții numai dacă există îndreptățire în temeiul unei alte legi sau reglementări. Un exemplu este reprezentat de datele care sunt acoperite de un drept de proprietate intelectuală care face posibilă licențierea datelor în temeiul Legii drepturilor de autor (1960:729) pentru opere literare și artistice (URL). Un alt exemplu este atunci când sunt stabilite condiții pentru a proteja alte interese care sunt menționate direct în lege sau statut, cum ar fi informațiile geografice de mediu. O societate publică sau un organism controlat public care nu este supus niciunei obligații de a oferi acces la date poate stabili condiții pentru reutilizare, cu condiția să nu existe interdicții în acest sens în niciun alt act.

³⁹ (Government Bill 2021/22:225 pp. 82-8377)

În documentele administrative suedeze se precizează că, cererea de acces la date nu dă dreptul de a accesa datele. Solicitantul trebuie să aibă dreptul de a accesa datele în temeiul unui alt statut, de exemplu prin dreptul de a accesa documente publice în temeiul Ordonanței privind libertatea presei. De asemenea, este o condiție prealabilă ca informațiile să existe în format digital. Informațiile care sunt stocate doar în formate fizice nu intră sub incidența Legii privind datele deschise. În cazul în care un organism public primește adesea cereri de publicare a unui anumit tip de date, se recomandă ca informațiile să fie puse la dispoziție, de exemplu, prin intermediul site-ului web.

În fine, cel de-al cincilea act normativ care conține prevederi din Directiva 2019/1024 este [Regulamentul \(2018:1486\) cu instrucțiuni pentru Agenția suedeză de administrare digitală](#), care coordonează și susține digitalizarea la nivelul întregii administrații, cu scopul de a face administrația publică mai eficientă. Autoritatea este responsabilă pentru infrastructura digitală la nivel administrativ, răspunde de accesul administrației publice la infrastructura și serviciile de identificare și semnătură electronică, promovează utilizarea identificării și a semnăturii electronice, răspunde de punctele de conexiune (nodurile) suedeze pentru identificarea electronică transfrontalieră și de furnizarea unei infrastructuri administrative comune pentru comunicarea digitală securizată pentru activitățile din domeniul asistenței sociale care sunt finanțate integral sau parțial din fonduri publice.

Aceasta este și autoritatea competentă și punctul unic de contact privind măsurile pentru un nivel ridicat de interoperabilitate în sectorul public din întreaga Uniune (Regulamentul privind Europa interoperabilă).

WEBOGRAFIE

Date deschise și seturi de date de mare valoare: ghid de acces pas cu pas <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/factpages/open-data-and-high-value-datasets-step-step-access-guide>

Deceniul digital 2024: Rapoarte de țară <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-decade-2024-country-reports>

Date deschise Germania [BMDV - Open Data](#)

Franța, [Decretul nr. 2017-331 din 14 martie 2017 privind serviciul public de punere la dispoziție a datelor de referință](#)

Franța, [Ordin din 19 octombrie 2018 privind aprobarea sistemului național de date privind apa, mediile acvatice și serviciile publice de apă și canalizare](#)

Franța [Decretul nr. 2017-331 din 14 martie 2017 privind serviciul public de punere la dispoziție a datelor de referință](#)

Franța [Ordinul din 31 decembrie 2020 pentru aprobarea Planului național de date privind biodiversitatea](#)

Noi reguli despre datele deschise, Danemarca <https://www.aabenhedstinget.dk/nye-regler-om-aabne-data/#:~:text=Finansministeren%20skal%20fasts%C3%A6tte%20n%C3%A6rmere%20regler,forskningsdata%20skal%20g%C3%B8res%20offentlig%20tilg%C3%A6ngelige>.

Orientări privind achiziționarea și reutilizarea de software pentru administrațiile publice, Italia [Guidelines on the acquisition and reuse of software for public administrations | Guidelines on the acquisition and reuse of software for public administrations](#)

National Interoperability Framework (NIF) Standards, Polonia <https://www.gov.pl/web/ia/standardy-krajowych-ram-interoperacyjnosci-kri>

Studiu privind Directiva privind datele deschise, guvernanta datelor și Legea privind datele și posibilul impact asupra cercetării https://www.ivir.nl/publicaties/download/KI0822204ENN.en_.pdf

Strategii digitale țări UE <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-decade-2024-country-reports>

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 41 din 28 iunie 2016 privind stabilirea unor măsuri de simplificare la nivelul administrației publice centrale, administrației publice locale și al instituțiilor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/179586>

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 56 din 30 mai 2024 privind aprobarea Programului național pentru transformarea digitală a autorităților publice locale
<https://legislatie.just.ro/public/DetaliiDocument/283757>

LEGE nr. 201 din 25 iunie 2024 pentru completarea Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2007 privind arhivarea documentelor în formă electronică <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/284563>

Raport OECD privind datele guvernamentale deschise
https://www.oecd.org/en/publications/open-government-data-report_9789264305847-en.html

Analiza guvernării digitale a României, OECD <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/legislation-open-data>